

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1188
van **STIJN BEX**
datum: 17 mei 2021

aan **LYDIA PEETERS**
VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Busvloot De Lijn en onderaannemers - Vergroening

De vergroening van De Lijn is een belangrijke doelstelling uit het Vlaamse regeerakkoord. In 2025 moeten De Lijn en haar onderaannemers volledig emissievrij rijden in de Vlaamse stadskernen. In 2035 moet dat voor heel Vlaanderen het geval zijn.

De vloot van De Lijn blijkt sterk verouderd, met onder meer nog steeds 600 oude, zwaar vervuilende Euro 3-bussen. Om het eerste, tussentijdse vergroeningsdoel van de Vlaamse Regering in 2025 te halen, zou 70 procent van de vloot (ongeveer 1550 bussen van De Lijn en 1000 bussen van de onderaannemers) emissievrij moeten zijn.

Uit de uiteenzetting van De Lijn tijdens de hoorzitting van 11 maart 2021 blijkt dat ook de 140 stelplaatsen van De Lijn aangepast moeten worden om de vergroening van De Lijn mogelijk te maken. De ervaring van andere openbaarvervoerbedrijven leert dat de noodzakelijke ombouw van stelplaatsen tot 7 jaar in beslag kan nemen.

Eind 2020 tekenden De Lijn en Fluvius een samenwerkingsovereenkomst rond de realisatie van laadinfrastructuur. Om laadinfrastructuur te kunnen installeren, is immers een aangepast elektriciteitsdistributienetwerk nodig.

In haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 459 van 27 januari 2020 van collega Els Robeyns gaf de minister een evolutie per provincie van de globale busvloot van De Lijn sinds 2014, met een overzicht per brandstoftype en euronorm. Uit het antwoord op schriftelijke vraag nr. 250 van 20 november 2020 van collega Jos D'Haese blijkt dat De Lijn geen overzicht kan geven over de samenstelling naar aandrijving (elektrische, hybride, diesel) van de bussen ingezet door exploitanten. Bovendien stelt ze in haar antwoord dat er tot op heden geen cijfers zijn die de vergroening van de vloot van de exploitanten aantonen.

1. Kan de minister de tabel met het overzicht in haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 459 aanvullen met het overzicht op 31 december 2020, en met de huidige verdeling?
2. Kan de actuele opdeling gemaakt worden per stelplaats en per vervoerregio?
3. Voor welke stelplaatsen is het elektriciteitsdistributienetwerk al geschikt om elektrische bussen op te laden? Voor welke stelplaatsen heeft Fluvius in het kader van de samenwerkingsovereenkomst al een advies op maat opgemaakt? Wat zijn de bevindingen? Voor welke stelplaatsen wordt momenteel aan zo'n advies gewerkt?
4. De stelplaatsen van De Lijn in Genk, Kortrijk en Destelbergen werden al geselecteerd als uitvalsbasis voor elektrische bussen.

Is het elektriciteitsdistributienetwerk op deze plaatsen al geschikt om e-bussen op te laden?

5. Welke stelplaatsen van De Lijn zijn uitgerust met zonnepanelen? Is De Lijn van plan om verder in te zetten op zonnepanelen voor al haar stelplaatsen?
6. Heeft de minister inmiddels al zicht op de samenstelling van de busvloot van de exploitanten? Zal zij aandringen bij De Lijn om ook de busvloot van de exploitanten te monitoren, gelet op het belang ervan voor het behalen van de doelstelling inzake emissievrije stadskernen?
7. Hoeveel voertuigen die ingezet worden in de vervoerregio's die ook de respectieve LEZ-zones (LEZ: lage-emissiezone) bedienen, voldoen op dit moment nog steeds niet aan de respectieve LEZ-regelgevingen? Welke voertuigen zullen verschoven worden naar andere regio's, en wanneer? Welke voertuigen zullen vervangen worden, en wanneer?

ANTWOORD

op vraag nr. 1188 van 17 mei 2021

van **STIJN BEX**

1.

31/12/2020	EUR2	EUR3	EUR4	EUR5 Diesel	EUR5 Hynrid	EUR6 Diesel	EUR6 Hybrid	E- BUS	H2	TOTAAL
ANTW	11	222	51	62	8	169	94	5	5	627
OVL		111	27	87	20	83	63			391
VI-Brab	21	111	59	138	37	110	147	8		631
Lim	25	54	36	61	9	145	8			338
WVL	6	65	53	68	5	79	71	3		350
TOTAAL	63	563	226	416	79	586	383	16	5	2337

2. Cijfers per vervoerregio en per stelplaats kan De Lijn (nog) niet voorzien. Bussen voeren ritten en buslopen uit in meerdere vervoerregio's.

De verdeling van de bussen over regio's wijzigt ook in functie van verschillende factoren, zoals bijvoorbeeld de onderhoudsbeurten, de nodige herstellingen en het prioritair emissiearm of emissievrij bedienen van stadskernen.

De bussen van De Lijn worden toegekend aan de onderhoudscentra. In een volgende fase worden ze verdeeld tussen de verschillende stelplaatsen die vallen onder deze onderhoudscentra. Deze toewijzing gebeurt in onderling overleg tussen de business units Techniek en Operaties.

Ook tussen onderlinge onderhoudscentra kunnen bussen overgedragen worden. De Lijn onderzoekt welke overdrachten van e-hybrides en e-bussen nuttig en realiseerbaar zijn om het emissievrij bedienen van stadskernen en stedelijke gebieden te optimaliseren.

3. In vergelijking met andere openbare vervoerbedrijven in de EU sleept De Lijn een historiek mee van relatief oude en kleine stelplaatsen waarbij geen één reeds ontworpen werd met het oog op een toekomstige elektrificatie.

Aangezien De Lijn de integratie van e-bussen in het volledige netwerk onderzoekt in functie van complexe prioriteiten, zoals bijvoorbeeld de doelstellingen 2025 en 2035 inzake emissievrij rijden, de invoering van LEZ-zones en de heroriëntering van de volledige interne organisatie, kan De Lijn nu nog geen overzicht geven de geschiktheidsstatus van individuele stelplaatsen.

4. Aan elk van de stelplaatsen worden in een eerste fase 20 e-bussen toegekend. De Lijn gaat er echter van uit dat alle bussen op deze stelplaatsen emissievrij zullen worden. Daarom worden alle stelplaatsen geëvalueerd in functie van een volledige vergroening. Zo wordt vermeden dat stelplaatsen meerdere keren omgebouwd

moeten worden en dat De Lijn meerdere keren hinder veroorzaakt door ingrepen op het openbaar domein.

Een evaluatie van de huidige toestand in Kortrijk en Winterslag heeft aangetoond dat de bestaande middenspanningscabine en aansluitcapaciteit onvoldoende zijn, maar dat deze binnen de bestaande stroomlus kunnen aangepast worden.

Voor Destelbergen moet een aparte aansluiting aangelegd worden vanuit een distributiestation.

De drie stelplaatsen zullen tegen de ingebruikname van de eerste e-bussen in de tweede helft van 2022 aangepast zijn. Zo zal het mogelijk zijn om zowel deze eerste e-bussen alsook de e-bussen die op een later stadium aan deze stelplaatsen zullen toegewezen worden, te kunnen opladen.

5. Zonnepanelen zijn geïnstalleerd op de eigen stelplaatsen Grote Hondstraat en Noorderlaan, Antwerpen; Dilbeek, Evere, Leerbeek, Ukkel, Vilvoorde, Kessel-Lo, Gentbrugge, Destelbergen, Kinrooi, Winterslag, Kortrijk, Oostende, Motstraat Mechelen, Sint-Truiden, Grimbergen, Ieper. Ook op de PPS-stelplaatsen (Publiek-Private Samenwerking) in Brugge, Zomergem, Overijse en Tongeren zijn zonnepanelen geïnstalleerd.

Zonnepanelen worden momenteel reeds gebruikt voor de gedeeltelijke voorziening van elektriciteit en/of verwarming voor gebouwen, parking en wegen. Deze geproduceerde energie wordt maximaal ter plaatste verbruikt. De huidige dakoppervlakken volstaan hiervoor.

Zonnepanelen op onze sites zijn echter geen oplossing om e-bussen te laden. Momenteel bedraagt de benodigde terreinoppervlakte voor zonnepanelen op de stelplaats ongeveer 315 m² per bus (wegen, tanken, gebouwen, parking, ...). Voor de lokale elektriciteitsproductie voor een e-bus zijn ongeveer 550 m² tot 650 m² PV-panelen nodig. De stelplaatsen beschikken niet over voldoende ruimte om deze panelen te kunnen plaatsen.

Bovendien zullen de bussen hoofdzakelijk 's nachts bijgeladen worden en verbruiken e-bussen in de winter meer energie, terwijl de elektriciteitsproductie van zonnepanelen juist dan lager ligt. Dit betekent dat indien De Lijn zonnepanelen wil inzetten voor het laden van e-bussen, er ook voorzien moet worden in dagelijkse en seizoensbuffercapaciteit.

De Lijn zal dus in alle geval een beroep moeten doen op elektriciteit uit het netwerk van Fluvius. De Lijn schaft alleen groene stroom aan.

6. De vloot van de exploitanten zag er volgens cijfers van De Lijn op 31 mei 2021 als volgt uit:

EUR2+3	EUR4	EUR5	EUR6	EUR5 HYB	EUR6 HYB	E-BUS	TOTAAL
194	91	677	729	0	39	13	1743

De Lijn volgt de vloot van de exploitanten voortdurend op, maar het zijn de exploitanten zelf als privébedrijven die verantwoordelijk zijn voor de aankoop en exploitatie van hun bussen binnen de contractuele overeenkomsten met De Lijn.

7. Vandaag zijn er nog 11 voertuigen in dienst die ingezet worden in de respectieve LEZ-zones maar niet voldoen aan de regelgevingen.

Verschuiving van voertuigen: dit is volop gaande. Er werd een plan uitgewerkt om de oudste voertuigen te vervangen door ofwel nieuwe voertuigen ofwel voertuigen uit andere stelplaatsen. Dit plan wordt voortdurend geoptimaliseerd om zoveel mogelijk emissievrije kilometers af te leggen binnen stadskernen en stedelijke gebieden in functie van de beperkte financiële middelen die De Lijn kan investeren in het vernieuwen van de vloot.

Over de vervanging van voertuigen vindt een wekelijks overleg plaats waarin De Lijn overloopt welke voertuigen verplaatst werden, welke voertuigen nieuw in dienst gingen en welke uit dienst genomen werden.